

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Wsparcie rodziny wieloproblemowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 24PSOS.24P.06960.23
Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy w module
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Dorota Mroczkowska	
Prowadzący zajęcia	Dorota Mroczkowska	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy o podstawowych koncepcjach wsparcia społecznego, definicjach rodziny wieloprotblemowej, funkcjach wsparcia społecznego. Prezentacja wybranych badań lokalnych systemów wsparcia rodzin wieloprotblemowych
C2	Wyrobienie umiejętności prowadzenia badań diagnostycznych gminnych i powiatowych systemów wsparcia rodzin doświadczających trudności w funkcjonowaniu.
C3	Pogłębienie umiejętności konceptualizowania strategii zaradczych oraz wykorzystywania ich do poprawy funkcjonowania lokalnych systemów wsparcia rodzin wieloprotblemowych
C4	Rozwinięcie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej i metodologicznej do opisu i oceny funkcjonowania lokalnych systemów wsparcia rodzin wieloprotblemowych, modelowania zmian w podsystemie pieczy zastępczej, modelowania zmian w rolach zawodowych: pracownika socjalnego, asystenta rodziny, koordynatora pieczy zastępczej.
C5	Pogłębienie wiedzy o zależnościach jakie zachodzą między rodziną wieloprotblemową a środowiskiem lokalnym oraz o relacjach zachodzących między rodziną wieloprotblemową a systemem pomocy i integracji społecznej .
C6	Pogłębienie wiedzy na temat nowych zawodów pomocowych oraz ich rzeczywistej i potencjalnej roli w lokalnych systemach wsparcia rodzin wieloprotblemowych

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Definiuje i objaśnia czym jest wsparcie społeczne jakie są jego funkcje, czym jest lokalny system wsparcia rodziny. Definiuje pojęcie rodziny wieloprotblemowej oraz trafnie wskazuje pojęcia bliskoznaczne.	PSO_K2_W01, PSO_K2_W08	Kolokwium ustne
W2	Wskazuje prawidłowo na znaczenie sieci i systemów w pomocy społecznej i w pracy socjalnej, czynniki integracji i dezintegracji lokalnych systemów wsparcia, przeciwdziałając trudnościom organizacyjnym.	PSO_K2_W01, PSO_K2_W05, PSO_K2_W08	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi dokonać opisu diagnostycznego realnie funkcjonującego gminnego, powiatowego systemu wsparcia rodzin, uwzględniając obecność różnych problemów społecznych i ich konsekwencji dla społeczności lokalnej i rodzin	PSO_K2_U01, PSO_K2_U06, PSO_K2_U07	Kolokwium ustne, Projekt
U2	Dobiera właściwe wskaźniki charakteryzujące strukturę, zasoby, zarządzanie systemem lokalnego wsparcia oraz wskaźniki integracji i dezintegracji lokalnych systemów wsparcia.	PSO_K2_U04, PSO_K2_U07, PSO_K2_U08	Projekt
U3	Dobiera prawidłowo strategię zaradcze służące poprawie działania funkcjonujących lokalnie systemów i podsystemów wsparcia rodzin.	PSO_K2_U04, PSO_K2_U07, PSO_K2_U08	Projekt

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Interpretuje prawidłowo wyniki badań empirycznych na temat problemów społecznych i wykorzystuje je w opisie diagnostycznym lokalnych systemów wsparcia rodzin oraz w proponowanych strategiach naprawczych tych systemów.	PSO_K2_U01, PSO_K2_U08	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Korzysta ze źródeł literaturowych celu pogłębienia wiedzy na temat rodzin wieloprotokolowych, wsparcia społecznego, funkcjonowania lokalnych systemów i sieci wsparcia, problemów społecznych, potrzeb jednostkowych i społecznych, zagrożeń społecznych oraz zasobów społecznych i zawodów pomocowych.	PSO_K2_K03, PSO_K2_K05	Kolokwium ustne, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wsparcie społeczne – zarys problematyki: pojęcie wsparcia i oparcia społecznego, ujęcia wsparcia społecznego (strukturalne i funkcjonalne), przegląd definicji wsparcia/oparcia społecznego. Rodzina wieloprotokolowa – przegląd definicji.	W1	Konwersatorium
2.	Systemy i sieci wsparcia w pomocy społecznej i w pracy socjalnej: koncepcje, definicje, przegląd badań nad wsparciem społecznym w pomocy społecznej i w pracy socjalnej.	W2, K1	Konwersatorium
3.	Koncepcja zintegrowanego systemu wsparcia w pracy socjalnej z rodziną (poziomy, płaszczyzny integracji, czynniki dezintegracji). Rola pracy socjalnej oraz przedstawicieli zawodów pomocowych w procesach integracji (lokalnych) systemów wsparcia.	W1, U3	Konwersatorium
4.	Struktura i funkcje (jawne i ukryte) lokalnych systemów wsparcia rodzin. Teoretyczne i metodologiczne założenia dotyczące badania i analizy lokalnych systemów wsparcia.	W2	Konwersatorium
5.	Metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane i polecane w procesie diagnozowania lokalnych systemów wsparcia rodzin wieloprotokolowych.	U1, U2	Konwersatorium
6.	Opis diagnostyczny funkcjonowania lokalnych (pod)systemów wsparcia rodziny w gminach i powiatach, na terenach wiejskich i w miastach: zasady przygotowania opisu, struktura lokalnego systemu wsparcia, zasoby wsparcia, rodzaje wsparcia, zarządzanie systemem, wskaźniki integracji i dezintegracji lokalnych systemów wsparcia, ewaluacja.	W2, U1, U2, K1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Przygotowanie i analiza studiów przypadków: prezentacje lokalnych (pod)systemów wsparcia dla rodzin (nie)korzystających z pomocy społecznej (rodziny z osobą/osobami bezrobotnymi, rodziny z dziećmi/dorosłymi osobami niepełnosprawnymi, rodziny z problemami uzależnień (od alkoholu, narkotyków, internetu), rodziny z osobą/osobami ciężko i przewlekłe chorymi, rodziny z osobami starszymi, rodziny z bezradnością w sprawach opiekuńczych i wychowawczych, rodziny zastępcze, rodziny z problemem przemocy i inne typy rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym/wykluczonych).	U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
8.	Rola prawa, władz lokalnych i służb społecznych oraz zawodów pomocowych w poprawie funkcjonowania (lokalnych) systemów wsparcia rodzin. Indywidualne i kolektywne strategie poprawy funkcjonowania lokalnych systemów wsparcia rodzin.	W2	Konwersatorium
9.	Kształtowanie i modelowanie lokalnych systemów i sieci wsparcia jako zadania pracownika socjalnego, asystenta rodziny, koordynatora pieczy zastępczej oraz przedstawicieli innych zawodów pomocowych. Przygotowanie i prezentacja strategii poprawy funkcjonowania gminnych i powiatowych lokalnych systemów wsparcia rodzin (nie)korzystających z pomocy społecznej.	W2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Na ocenę końcową z konwersatorium składa się ocena z kolokwium ustnego (50%) oraz ocena z przygotowanego projektu w postaci prezentacji multimedialnej (50%). Kolokwium ustne: Studenci otrzymują zestaw zagadnień do kolokwium ustnego od prowadzącego przedmiot. Odpowiedzi są oceniane wg. następujących kryteriów i skali: bardzo dobry (bdb; 5,0): wyczerpująca odpowiedź na trzy pytania zadane podczas ustnego kolokwium; wszystkie wypowiedzi poparte wiedzą wyniesioną z wykładów i literatury, bez używania argumentacji opartej na wiedzy potocznej, dobry plus (+db; 4,5): wyczerpująca odpowiedź na co najmniej dwa pytania, dobra odpowiedź na jedno pytanie; wszystkie wypowiedzi poparte wiedzą wyniesioną z wykładów i literatury, bez używania argumentacji opartej na wiedzy potocznej, dobry (db; 4,0): wyczerpująca odpowiedź na co najmniej jedno pytanie, dobra odpowiedź na pozostałe pytania; co najmniej jedna wypowiedź poparta wiedzą wyniesioną z wykładów i literatury, w dwóch wypowiedziach pojawia się argumentacja oparta na wiedzy potocznej, dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra odpowiedź na co najmniej jedno pytanie, dostateczne odpowiedzi na dwa pozostałe pytania; w odpowiedziach pojawiają się argumenty oparte na wiedzy potocznej obok wiedzy wyniesionej z konwersatorium i literatury, dostateczny (dst; 3,0): dostateczne odpowiedzi na zadane trzy pytania, nieuporządkowana wiedza wyniesiona z konwersatorium i literatury, częste używanie argumentacji opartej na wiedzy potocznej, niedostateczny (ndst; 2,0): błędne, nieprecyzyjne odpowiedzi na zadane trzy pytania, brak znajomości treści przekazywanych podczas konwersatoriów, braki w wiedzy wyniesionej z literatury, wypowiedzi nie na temat. Projekt: opracowanie projektu obrazującego wybrany system wsparcia rodziny wieloprotokowej, wraz z rekomendacjami jego poprawy, przygotowanego na podstawie lektur (projekt realizowany w zespołach 2-osobowych ma postać prezentacji multimedialnej) obejmuje: przygotowanie opracowania oraz jego prezentację podczas ustnego kolokwium. Projekt oceniany jest z uwzględnieniem zakresu indywidualnej pracy studenta wg następującej skali: bardzo dobry (bdb; 5,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prawidłowy (uzasadniony) dobór metod pracy z grupą, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną w argumentacji, wywód poparty wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, scenariusz stworzony poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych. dobry plus (+db; 4,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prawidłowy (uzasadniony) dobór metod pracy z grupą, unikanie spekulacji i minimalizowanie podpierania się wiedzą potoczną w argumentacji, wywód poparty wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, scenariusz stworzony poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych. dobry (db; 4,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prawidłowy (uzasadniony) dobór metod pracy z grupą, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną w argumentacji, wywód poparty wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, scenariusz stworzony poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych. dostateczny plus (+dst; 3,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prawidłowy (uzasadniony) dobór metod pracy z grupą, unikanie spekulacji, możliwe uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną w argumentacji, wywód poparty wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, możliwe drobne błędy prezentacji pod względem formalno-edytorskim, możliwe drobne błędy merytoryczne. dostateczny (dst; 3,0): możliwe uchybienia w stosowaniu odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prawidłowy (uzasadniony) dobór metod pracy z grupą, możliwe uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną w argumentacji, wywód poparty wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, możliwe błędy prezentacji pod względem formalno-edytorskim, możliwe błędy merytoryczne. niedostateczny (ndst; 2,0): poważne błędy merytoryczne w prezentacji lub poważne błędy formalno-edytorskie uniemożliwiające jej zrozumienie

Literatura

Obowiązkowa

1. Kotlarska-Michalska A., Socjologiczne badania diagnostyczne jako podstawa projektowaniu zmian społecznych (w:) J. Krzyszkowski, K. Piątek (red.) Rozwiązywanie problemów i kwestii społecznych teorii i praktyce. Z doświadczeń krajowych i europejskich, Częstochowa 2006, s. 23-36
2. Otrębska-Popiołek K., Wsparcie społeczne- zarys problematyki, w: Psychologia pomocy, Wybrane zagadnienia, red. K. Otrębska-Popiołek, Wydawnictwo UŚ, Katowice 1990
3. Sęk H., Cieślak R., (red.), Wsparcie społeczne, stres i zdrowie, PWN Warszawa 2011, Rozdz. 1
4. Gray M., Webb S. A., Praca socjalna. Teorie i metody, podręcznik akademicki. PWN, Warszawa 2012, rozdz.12, s. 179-192

Dodatkowa

1. Broda-Wysocki P. (red.), Państwo, samorządy, organizacje pozarządowe i wspólnoty lokalne wobec ubóstwa i wykluczenia społecznego, IPISS Warszawa 2007
2. Ewaluacja w służbach społecznych. Praca zbiorowa pod redakcją naukową B. Szatur-Jaworskiej. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa 2010
3. Grotowska-Leder J., Faliszek K. (red.): Ekskluzja i inkluzja społeczna. Diagnoza- uwarunkowania- kierunki działań. Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2005
4. Krasiejko I., Metodyka działania asystenta rodziny. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2010
5. Małyk T., Po pierwsze człowiek. Kapitał społeczny osób niepełnosprawnych w Polsce, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2019, Rozdz. 4, s. 201-276
6. Raciąg M. (red.): Publiczna troska, prywatna opieka. Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011
7. Raciąg M., Trawkowska D., Samotne rodzicielstwo. Między diagnozą a działaniem. IRSS, Warszawa, 2013
8. Rymasz M. (red.), Profesje i zawody pomocowe, „Societas/Communitas” 2 (28) 2019, ISNS UW Warszawa
9. Trawkowska D. (red.), Pomoc społeczna wobec rodzin. Interdyscyplinarne rozważania o publicznej trosce o dziecko i rodzinę. Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2011, Część III
10. Bartoszek A., Czekaj K., Faliszek K., Niesporek A., Trawkowska D., Instytucje wsparcia a monitoring problemów społecznych w Katowicach - Księga Dobrych Praktyk. Wydawnictwo Elamed we współpracy z UM Katowice i Wydawnictwo UŚ, Katowice 2012
11. Bartoszek A., Czekaj K., Trawkowska D. (red.): Diagnoza problemów społecznych i monitoring polityki społecznej dla aktywizacji zasobów ludzkich w Katowicach. Wydawnictwo UŚ, Katowice 2012

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie projektu	20
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do Identyfikowania i rozstrzygania dylematów etycznych i trudności organizacyjnych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego
PSO_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszukiwania wiedzy istotnej dla świadczenia pracy socjalnej i krytycznego jej oceniania
PSO_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystać wiedzę do opisu, interpretacji i wyjaśniania procesów społecznych istotnych dla pracy socjalnej przy pomocy pojęć i teorii stosowanych w naukach społecznych
PSO_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania trudności w świadczeniu pracy socjalnej
PSO_K2_U06	Absolwent/ka potrafi organizować funkcjonowanie grup i społeczności lokalnych, kierować zespołami i przedsięwzięciami z obszaru pracy socjalnej i pomocy społecznej
PSO_K2_U07	Absolwent/ka potrafi pracować przyjmując specjalistyczne role zawodowe istotne dla pracy socjalnej
PSO_K2_U08	Absolwent/ka potrafi zaplanować i realizować podnoszenie swoich kompetencji zawodowych, wzbogacanie doświadczeń oraz samokształcenie przez całe życie, w tym podjąć studia w Szkole Doktorskiej, studia podyplomowe, kursy specjalizacyjne
PSO_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie istotę i osobliwość nauk społecznych, charakter pracy socjalnej jako działalności naukowej i praktycznej w odniesieniu do stosowanych metod/technik, a także jej powiązania z innymi dyscyplinami wiedzy
PSO_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób zasady tworzenia, funkcjonowania i integrowania instytucji i organizacji pomocowych oraz możliwości budowania sieci społecznych
PSO_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie zasoby i funkcjonowanie infrastruktury pomocy społecznej oraz systemu wsparcia społecznego w odniesieniu do aktualnych potrzeb i problemów społecznych oraz kierunków polityki społecznej